

(Første Behandling findes i Tidenden Sp. 2017; Udvalgets Betænkning i Tillæg B.).

Udenfor Betænkningen var der ikke stillet noget Ændringsforslag.

Formanden: Jeg skal bemærke, at denne Sag er bleven sat paa Dagsordenen under den Forudsætning, at Udvalgets Betænkning kunde foreligge allerede i Onsdags. Den er imidlertid først bleven afgiven i Dag, og Tingets Samtykke udkræves derfor til Sagens Foretagelse. Jeg forudsætter dette Samtykke som givet, hvis ingen modsætter sig det. (Ophold). Det er altsaa givet.

De stillede Ændringsforslag, Lovforslagets Paragraffer samt Spørgsmaalet om Sagens Overgang til tredje Behandling sattes til Forhandling under eet.

Ordføreren (Holstein-Holsteinborg): Som det vil ses af den foreliggende Betænkning, ere alle Udvalgets Medlemmer enige om at erkende Nødvendigheden af, at der hurtigst mulig raades Bod paa den nuværende Tilstand ved Hvide Sande, og Udvalgets Medlemmer ere ligeledes enige om at erkende, at der blandt Befolkningen omkring Ringkøbing Fjord hersker ret modstridende Meninger og Anskuelse med Hensyn til hele Spørgsmaalets Ordning, men dermed hører ogsaa Enigheden op. Udvalget har delt sig i et Flertal og tre Mindretal, af hvilke det ene tilraader Lovforslagets uforandrede Vedtagelse og ikke har stillet noget særligt Ændringsforslag, hvorimod de to andre Mindretal hver især have stillet Ændringsforslag, og det sidste Mindretal indstiller subsidiært tillige Lovforslaget til uforandret Vedtagelse.

Naar man vil betragte hele dette i saa lang Tid baade her paa Rigsdagen og udenfor Rigsdagen brændende Spørgsmaal, er der jo forskellige Betragtningmaader, der kunne gøre sig gældende. Der er jo noget, der hedder den historiske Udvikling, og dem, der ville sætte sig nøje ind i den, kan jeg anbefale at gennemlæse Dr. Rambusch's fortræffelige Bog om Ringkøbing Fjord, hvor man faar en meget indgaaende historisk Udvikling af Forholdene, som bl. a. ogsaa viser klart Udløbets Vandring Syd paa lige siden ca. 1650 fra et langt nordligere Punkt end Nyminddegab, helt oppe fra Haurvig og efterhaanden derved til. Det synes mig imidlertid ørkesløst at fortabe sig videre i dette. Det er jo ikke

Forholdene, som de have været i længst forsvunden Tid, vi have at gøre med, men det er Forholdene, som de ere den Dag i Dag.

Der er jo ogsaa noget, som man kunde kalde den politiske Betragtning, der kunde gøre sig gældende. Jeg ved jo, at det fremhæves fra visse Sider, at den Gang Hvide Sande-Løbet blev tilvejebragt, blev der begaaet en Uret mod en Del af den omboende Befolkning, og det er jo fra den Side oftere blevet fremhævet, at det, man egentlig vilde, var at tilvejebringe status quo: man vilde tilbage til Tilstanden, som den havde været. Nu er der for det første det at sige, at dersom man tænkte sig det realiseret nu, dersom man tænkte sig Hvide Sande-Udløbet tillukket grundigt igen og det gamle Nyminddegab atter aabnet, saa vilde man for det første komme ind i den Tilstand, man har kendt i en Del Aar, og som man ikke har været tilfreds med, og saa vilde Tilstanden alligevel ikke blive den samme som før, fordi Fiskebestanden er bleven ganske forandret. En saadan Foranstaltning vilde jo føre til, at der i en Aarrække vilde blive stor Beklagelse blandt Fiskerne, idet Fjordfiskeriet vilde være helt ødelagt og standset. Saaledes uden videre at sige: Naar vi lukke til og aabne det gamle Nyminddegab, saa have vi den samme Tilstand som før, og saa maa Folk jo være tilfredse med det foreløbig — det tror jeg ikke lader sig gøre.

Naar det er erkendt, at Meningerne blandt den Ægns Beboere ere forskellige, saa har man jo ganske særlig talt om, at der var et Nordparti og et Sydparti. Man har talt om Nordboer og Sydboer, og det er ogsaa i det væsentlige rigtigt. Det siges, at Sydboerne i Modsætning til Nordboerne ubetinget ønske Hvide Sande-Kanalen lukket, men denne Paastand er jo alligevel mangelfuld. Dersom vi iblandt det meget, som Rigsdagen har modtaget til Oplysning af Forholdene, ville se i nogle af Bilagene til den Betænkning over Forslaget, som er afgiven af Folketingets Udvalg den 14. Maj 1912, vil man nemlig faa at se, at det er ingeniunde saaledes, at alle Sydboerne ere enige i Ønsket om at faa Hvide Sande-Kanalen lukket. Tværtimod. Jeg kan saaledes henpege f. Eks. til Bilag 12, hvor der er en Adresse med 68 Underskrifter fra Beboere af Lønborg Sogn, som andrage om, at man vil „vedtage det af Trafikministeren i Folketinget fremsatte Kommissionsforslag angaaende Sikring af Hvide Sande-Kanalen og Af-